

Računovodstveno odvajanje i troškovno računovodstvo

Dokument o metodi alokacije

**Podgorica,
Mart 2013. godine**

SADRŽAJ

ISTORIJA DOKUMENTA.....	1
DEFINICIJE POJMOVA.....	1
1. UVOD	2
1.1. ZAKONSKI OKVIR	2
1.1.1. <i>Zakon o elektronskim komunikacijama</i>	<i>2</i>
1.1.2. <i>Zahtjevi regulatornog izvještavanja.....</i>	<i>3</i>
1.2. RJEŠENJE O RAČUNOVODSTVENOM ODVAJANJU I TROŠKOVNOM RAČUNOVODSTVU	4
2. METODOLOGIJA ALOKACIJE	5
2.1. IZVORI PODATAKA ZA MODEL TROŠKOVNOG RAČUNOVODSTVA.....	5
2.2. KLASIFIKACIJA TROŠKOVNIH KATEGORIJA PREMA METODOLOGIJI	7
2.3. HIJERARHIJA ALOCIRANJA PREMA METODOLOGIJI	7
2.4. VRSTE TROŠKOVA.....	8
2.4.1. <i>Alokacija troškova amortizacije na mrežne elemente</i>	<i>9</i>
2.4.2. <i>Alokacija troškova mrežnim elementima.....</i>	<i>14</i>
2.4.3. <i>Operativni troškovi – troškovi zaposlenih</i>	<i>14</i>
2.4.4. <i>Operativni troškovi – osim troškova zaposlenih</i>	<i>14</i>
2.5. ALOKACIJA OBRTNE IMOVINE MREŽNIM ELEMENTIMA	15
2.6. ALOKACIJA MREŽNIH ELEMENATA NA POSLOVNE JEDINICE	17
2.7. PROSJEČNI ANGAŽOVANI KAPITAL.....	18
2.8. ALOKACIJA PRIHODA POSLOVNIM JEDINICAMA	18
2.9. ALOKACIJA OBRTNE IMOVINE/OBAVEZA POSLOVNIM JEDINICAMA	19
3. TRANSFERNE NAKNADE.....	20
3.1. KONCEPTUALNI MODEL.....	20
3.2. OPSEG OBRAČUNATIH USLUGA	22
TABELA A1. ALOKACIJA MREŽNIH ELEMENATA POSLOVNIM JEDINICAMA	23
TABELA A2. ALOKACIJA PRIHODA PO POSLOVNIM JEDINICAMA	32
TABELA A3. ALOKACIJA OBRTNOG KAPITALA POSLOVNIM JEDINICAMA	34
TABELA A4. ALOKACIJA MREŽNIH ELEMENATA NA MREŽNE KOMPONENTE	35
TABELA A5. ALOKACIJA OBRTNOG KAPITALA NA MREŽNE KOMPONENTE	37
TABELA A6. IZVJEŠTAJ O TRANSFERNIM NAKNADAMA	39
TABELA A7. MATRICA ROUTING FAKTORA	40
TABELA A8. – PRIKAZ ROUTING STAZA	41

Istorija dokumenta

Tabela 1

Dokument	Kratak naziv	Verzija	Datum	Status
Dokument o metodi alokacije	DMA	1.0	Decembar 2012	Predata na komentarisanje od strane Agencije za elektronske komunikacije
Dokument o metodi alokacije	DMA	1.1	Mart 2013	Dopuna dokumenta dostavljena na pregled Agenciji za elektronske komunikacije
Dokument o metodi alokacije	DMA	1.2		Usvojeni dokument od strane Agencije za elektronske komunikacije

Definicije pojmova

AEK: Agencija za elektronske komunikacije

Metodologija: Metodologija računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva

RRD: Regulatorni računovodstveni dokument

ZEK: Zakon o elektronskim komunikacijama

SMP: Operater sa značajnom tržišnom snagom

FAR: Registar stalne imovine

OPEX: Operativni troškovi

CAPEX: Kapitalna, stalna imovina

HCC: Homogena mrežna komponenta (element)

Registar: Registar osnovnih sredstava

Opex – Operativni trošak

Amortizacija – Godišnji trošak amortizacije

WACC – Prosječna ponderisana cijena kapitala (definiše se od strane Agencije)

NBV_{sr} - Prosječna vrijednost neto sadašnje vrijednosti imovine (Nabavna vrijednost imovine – akumulirana amortizacija)

WC_{sr} – Prosječna vrijednost obrtnog kapitala (kratkoročna imovina – kratkoročne obaveze)

1. UVOD

1.1. Zakonski okvir

Tržište elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori regulišu zakoni predstavljeni od strane regulatornih tijela, Vlade Crne Gore, Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost kao i Agencija za elektronske medije Crne Gore i Uprava za zaštitu konkurencije.

1.1.1. Zakon o elektronskim komunikacijama

Zakon o elektronskim komunikacijama je stupio na snagu u avgustu mjesecu 2008. godine i uz nekoliko izmjena i dopuna važi i danas. On prati sljedeće aktivnosti na telekomunikacionom tržištu: elektronske komunikacione aktivnosti, odgovornosti u oblasti elektronskih komunikacija, status, izvor finansiranja i aktivnosti Agencije, procedure za operatore i druge elektronske komunikacione usluge provajdera, sudske sporove među subjektima na elektronskom komunikacionom tržištu, univerzalne uslužne djelatnosti, procedure za racionalno korišćenje ograničenih resursa, zaštitu prava korisnika usluga, prava i obaveze u pogledu povjerljivosti podataka u oblasti elektronske komunikacije i drugih aktivnosti koje su vezane za elektronsku komunikaciju.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost ("Agencija") je regulatorno tijelo osnovano od strane Vlade Crne Gore 8. februara 2011. godine sa ovlaštenjima i nadležnostima koje su definisane u Zakonu o elektronskim komunikacijama (u daljem tekstu "ZEK"). Agencija predstavlja nezavisno tijelo čije odgovornosti su definisane članom 8 Zakona. Agencija u saradnji sa Upravom za zaštitu konkurencije odgovorna za tržišnu analizu. Član 40 ZEK određuje pravila koja se koriste pri analizi tržišta.

Uloga Agencije jeste da podstiče tržišnu konkurenciju i da osigura kvalitetno pružanje telekomunikacionih usluga po razumnim troškovima i cijenama uz podsticanje investicija u oblasti telekomunikacija.

Analize relevantnog tržišta u skladu sa članom 41 ZEK vrše se nakon usvajanja metodologije za sprovođenje analize relevantnog tržišta, uzimajući u obzir EU praksu. Metodologija o sprovođenju analiza je usvojena jula 2009. godine u skladu sa Uputstvima za nacionalna regulatorna tijela na osnovu definicije relevantnih tržišta usvojenih od strane Evropske Komisije 2002. godine.

Nakon sprovedenih analiza, Agencija utvrđuje relevantna tržišta shodno članu 41 Zakona uzimajući u obzir EU praksu. Prilikom utvrđivanja relevantnih tržišta, Agencija razmatra preporuke Komisije o relevantnim tržištima proizvoda i usluga u okviru sektora elektronskih komunikacija podložna ex ante regulativi u skladu sa Direktivom 2002/21/EC Evropskog parlamenta i Savjeta o zajedničkom regulatornom okviru za elektronske komunikacione mreže i usluge (Sl. EK L 114/456 od 08. maja 2003. godine) i preporuka Komisije od 17. decembra 2007. godine o relevantnim tržištima proizvoda i usluga u okviru sektora elektronskih komunikacija podložna ex ante regulativi u skladu sa Direktivom 2002/21/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta o zajedničkom regulatornom okviru za elektronske komunikacione mreže i usluge.

Agencija ima obavezu da preispita uslove na tržištu u cilju analiziranja tržišne pozicije operatora i da potvrdi da li se tržišna pozicija operatora može smatrati značajnom tržišnom snagom (Significant Market Power - SMP). Shodno članu 43 ZEK Na osnovu izvršene analize, Agencija određuje operatora sa značajnom tržišnom snagom za svako analizirano tržište. Nakon toga, Agencija propisuje neke od sljedećih mjera koje se odnose na relevantno tržište.

U skladu sa članom 46, ZEK-a propisuje se da Agencija može (u skladu sa rješenjem iz člana 43, stav 1, ZEK-a), narediti preduzimanje mjera u cilju odvojenog računovodstvenog praćenja poslovnih aktivnosti. Cilj ove obaveze jeste da se obezbijedi kontrola nad neosnovanom unakrsnom subvencionisanju između samih poslovnih aktivnosti.

1. UVOD (nastavak)

1.1. Zakonski okvir (nastavak)

1.1.1. Zakon o elektronskim komunikacijama (nastavak)

U skladu sa stavom 1, člana 46 ZEK, operatori imaju obavezu da dostave odgovarajuće računovodstvene evidencije, uključujući i prihode od trećih lica na zahtjev agencije, a sve u cilju podsticanja konkurencije.

Obaveza nadzora cijena i troškovnog računovodstva

Član 48, ZEK-a reguliše obavezu nadzora cijena i troškovnog računovodstva na sljedeći način:

- Agencija (rješenjem iz člana 43 stav 1, ZEK-a), može narediti preduzimanje mjera u vezi sa pokrivanjem troškova i kontrolom cijena određenih usluga koje se pružaju u cilju obezbjeđivanja interkonekcije, odnosno operatorskog pristupa.
- Agencija može narediti preduzimanje mjera iz stava 1 ovog člana, ako na osnovu analize tržišta ocijeni da bi operator sa značajnom tržišnom snagom, zbog nedostatka efikasne konkurencije ili u cilju njenog suzbijanja, mogao zadržati ili previsoke cijene ili prenisku razliku između maloprodajnih i veleprodajnih cijena.
- Agencija, prilikom naređivanja mjera operatoru iz stava 1 ovog člana, mora uzimati u obzir rizike, ulaganja i obezbjeđenje prihvatljive stope prinosa na investiciona ulaganja operatora.
- Operator kojem je naređeno preduzimanje mjera troškovne orijentacije mora dokazati da su cijene obračunate na osnovu troškova uz prihvatljivu stopu prinosa na investiciona ulaganja. Prilikom provjeravanja ispunjavanja te obaveze Agencija može primijeniti metode troškovnog računovodstva koje su nezavisne od onih koje primjenjuje operator.

Agencija može od operatora rješenjem takođe zahtijevati da obrazloži i po potrebi koriguje cijene, pri čemu teret eventualnog dokazivanja snosi operator.

- Agencija može propisati mehanizam pokrivanja troškova ili metodologiju određivanja cijena po osnovu ovog člana, što mora biti primjereno cilju unaprijeđenja efikasnosti i održive konkurencije, ciljeva razvoja i povećanja dobrobiti za potrošača. Agencija može koristiti i upoređenja sa cijenama na uporedivim tržištima ili tržištima sa razvijenom konkurencijom, uzimajući u obzir specifičnosti domaćeg tržišta.
- Agencija određuje model primjene troškovnog računovodstva, koji operator mora primijeniti. Takođe, Agencija može odrediti oblik i metodologiju vođenje računovodstva, kao i kategorizaciju i vođenje troškova koje operator mora primijeniti.

1.1.2. Zahtjevi regulatornog izvještavanja

Regulatorne obaveze finansijskog izvještavanja su definisane Metodologijom računovodstvenog razdvajanja za mobilne telefonske mreže (u daljem tekstu: "Metodologija"), koja je usvojena od strane Agencije u septembru 2012. godine. Agencija je Metodologijom utvrdila obavezu pripreme i objavljivanja regulatornih finansijskih izvještaja.

Ove obaveze se odnose samo na SMP mobilne operatore – sa značajnom tržišnom snagom. Savjet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je 11.11.2010. godine Rješenjem br. 0902-4217/2 odredio Telenor d.o.o. Podgorica kao operatora sa značajnom tržišnom snagom (SMP) na tržištu završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj mreži i 10.05.2012. godine Rješenjem br. 01-6169/19-2011 odredio Telenor d.o.o. Podgorica kao operatora sa značajnom tržišnom snagom (SMP) na tržištu "Veleprodajno tržište pristupa i započinjanja (originacije) poziva iz javnih mobilnih telefonskih mreža". S tim u skladu Telenoru se određuje sprovođenje računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva na način i u rokovima kako je to određeno dokumentom „Metodologija računovodstvenog razdvajanja za mobilne mreže“.

1. UVOD (nastavak)

1.2. Rješenje o računovodstvenom odvajanju i troškovnom računovodstvu

AEK je izdala Rješenje kojim se određuje kompaniji Telenor d.o.o. , priprema niza regulatornih finansijskih izvještaja (RFI) na način i u rokovima kako je određeno dokumentom „Metodologija računovodstvenog razdvajanja za mobilne telefonske mreže“, Septembar 2012. Pomenuti regulatorni finansijski izvještaji su dio obaveze propisane ZEK, te su zasebne u odnosu na zvanične finansijske izvještaje koji se pripremaju u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji.

Regulatorni finansijski izvještaji koji su Rješenjem AEK obavezni su:

- Račun dobitka i gubitka
- Izvještaj o prosječno angažovanom kapitalu
- Izvještaj o usklađivanju
- Izvještaj o jediničnim cijenama
- Izjava o odgovornosti
- Izvještaj o transfernim naknadama
- Ostali podaci

Izvještaji će se dostaviti Agenciji radi davanja saglasnosti nakon čega ostaju na snazi do trenutka izmjene ili stavljanja van snage od strane kompanije Telenor d.o.o. Regulatorni finansijski izvještaji treba da budu sastavljeni na osnovu istorijskog troškovnog računovodstva (Historical Cost Accounting - HCA) kao troškovne osnovice i potpuno raspodijeljenih troškova (Fully Allocated Costs - FAC) kao računovodstvene metodologije za godine koje završavaju 31.12.2012 i 31.12.2013 godine.

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE

U ovom odjeljku ćemo sažeto opisati metodologiju koju Telenor d.o.o. namjerava da koristi za alokaciju ove troškovne osnovice na regulisane aktivnosti prema Metodologiji Agencije.

Predmet regulacije biće veleprodajno tržište pristupa i originacije i terminacije poziva. Pod ostalim neregulisanim uslugama podrazumjevaće se ostalo veleprodajno tržište, maloprodajno tržište i ostale netelekomunikacione usluge po osnovu kojih Telenor d.o.o. ostvaruje prihod.

2.1. Izvori podataka za model troškovnog računovodstva

Izvori podataka koje će Telenor d.o.o. koristiti za model troškovnog računovodstva su sledeći:

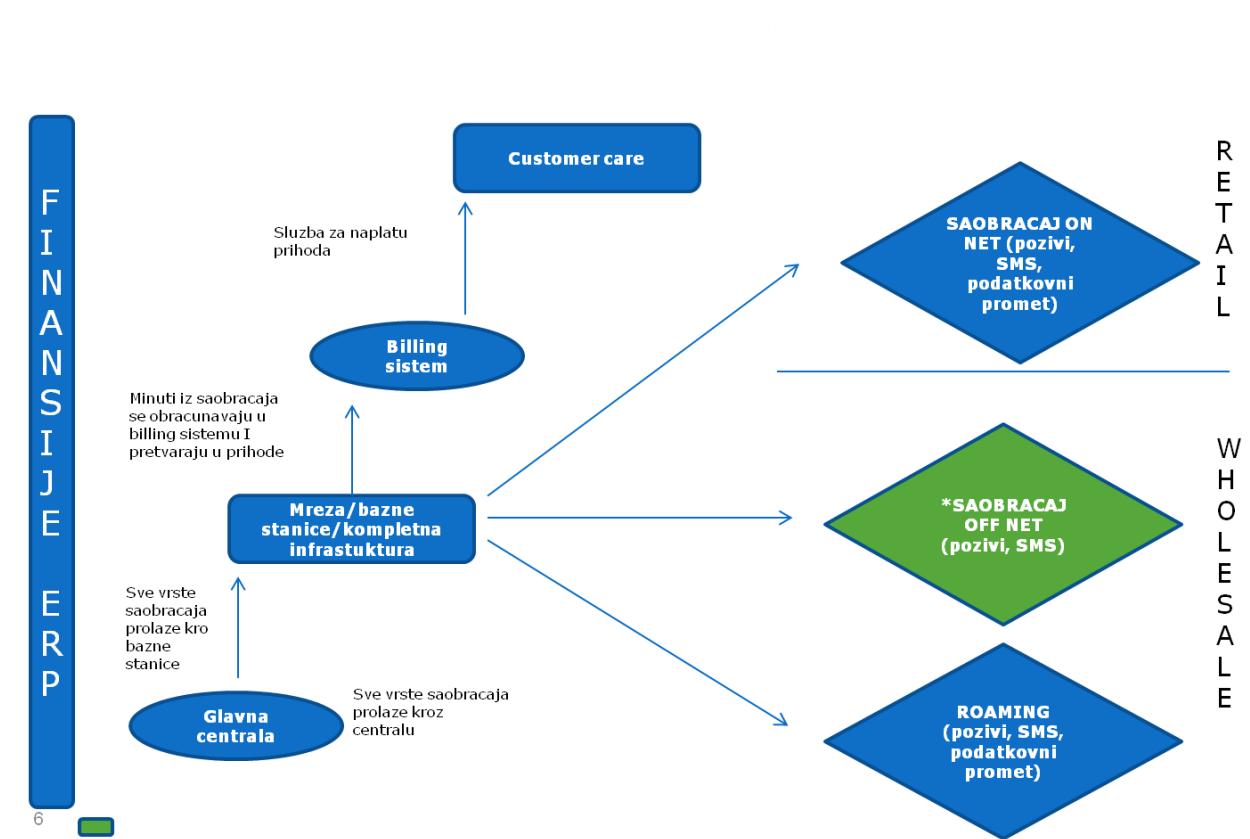
Finansijski podaci sadrže glavnu knjigu i registar stalne imovine- FAR. Oni će se dobiti izvlačenjem iz ERP-ja kompanije koji se koristi za tekuće vođenje knjiga, izveštavanje kao i za izradu zvaničnih finansijskih izveštaja. Finansijski podaci se pripremaju u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Finansijske podatke koji se odnose na mrežu ćemo uključiti shodno zahtevima modela i zahtevima Metodologije.

- **Operativni podaci** se dobijaju iz postojećih informacionih sistema kompanije, Billing sistema i Data Warehouse sistema. Billing sistem će nam obezbediti podatke o saobraćaju (minutama, data saobraćaju itd.) Data Warehouse sistem će biti dodatni izvor operativnih podataka (broj korisnika, saobraćaj po segmentima itd.).
- **Inžinjerski podaci** će doći u vidu podrške iz sektora Tehnike, u smislu detaljne analize mrežne infrastrukture i njene podjele na mrežne elemente.

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.1. Izvori podataka za model troškovnog računovodstva (nastavak)

Grafički prikaz izvora podataka prikazan je na Slici br.1



Slika br.1-Grafički prikaz izvora podataka

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.2. Klasifikacija troškovnih kategorija prema metodologiji

U skladu sa Metodologijom troškovi se mogu podijeliti u sledeće četiri kategorije, kako slijedi:

- **Direktni troškovi** su troškovi koji se direktno mogu alocirati na uslugu koja je predmet regulacije. Za alokaciju ovakvih troškova nije potrebno tražiti poseban ključ za alokaciju, već su oni direktno vezani uz odgovarajuću uslugu po osnovu koje se ostvaruje prihod. Ovakvi troškovi su i računovodstveno evidentirani uz odgovarajući proizvod, uslugu, imovinu ili funkciju.
- **Direktno alocirani troškovi** su troškovi po opisu isti kao i direktni troškovi, ali sa jednom razlikom, da nisu direktno računovodstveno evidentirani uz odgovarajući proizvod, uslugu, imovinu ili funkciju.
- **Indirektno alocirani troškovi** su troškovi koji nisu direktno vezani uz odgovarajuću uslugu ali se po osnovu određene indirektna veze mogu pripisati odgovarajućem proizvodu, usluzi, imovini ili funkciji. Ta veza se može objasniti nekim jasno utvrđenim i opravdanim odnosom.
- **Nealocirani troškovi** su troškovi koji čine dio ukupnih troškova ali se za njih ne može naći nikakva veza niti odnos po osnovu koje bi se mogli pripisati odgovarajućoj usluzi, proizvodu, imovini ili funkciji.

2.3. Hijerarhija alociranja prema Metodologiji

U sistemu alokacija troškova treba imati u vidu realne tokove i mogućnosti evidentiranja troškova u svakoj fazi njihovog kretanja. Samim tim, potpuno je razumljivo da se alokacija ne može uvijek izvršiti direktno do konačnog mjesta troška, kao ni uvijek direktno do samog nosioca troška (usluga koja donosi prihod, u ovom slučaju regulisana usluga). Prema modelu troškovnog računovodstva alokaciju troškova najbolje je raditi tako što će se oni dijeliti na sledeće:

- **Usluge** – Ovdje će se pripisivati troškovi direktno zato što se procijenilo da se oni mogu direktno povezati sa uslugom koja je predmet regulacije. Uključuje usluge krajnjim korisnicima i mrežne usluge.
- **Mrežne komponente** – Ovdje će se pripisivati svi troškovi koji se mogu direktno alocirati na neku mrežnu komponentu (djelovi mreže, sajтови, djelovi prenosa...). Mrežne komponente ćemo odrediti na osnovu registra stalne imovine i njih ćemo potom po već utvrđenom ključu alocirati na usluge koje su predmet regulacije.
- **Povezane funkcije** – Ovdje će se pripisivati svi troškovi vezani za neke funkcije neophodne za obavljanje usluge (npr. naplata, održavanje...). Povezane funkcije po jasno definisanom ključu treba uvezati sa mrežnim komponentama, a komponente po već utvrđenom na krajnje usluge.
- **Ostale funkcije** – Ovdje će se pripisivati svi troškovi funkcija koji nisu povezani sa uslugama koje su predmet regulacije ali se ipak po nekom ključu moraju dovesti do njih. Primjeri ovakvih troškova su administracija, finansije.

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.4. Vrste troškova

DMA obuhvata šest vrsta troškovnih informacija:

- OPEX- Operativni troškovi uključujući troškove zarada zaposlenih
- Amortizacija
- FAR- Stalna imovina
- Dugoročne obaveze
- Kratkoročna imovina
- Kratkoročne obaveze

Opex se odnosi na operativne troškove koji nastaju kao rezultat redovnih tekućih aktivnosti kompanije koje Telenor nabavlja i koristi radi ostvarivanja svoje djelatnosti. Ovi troškovi se ponavljaju u svakom obračunskom periodu. Primjer ovakvih troškova su: zarade zaposlenih, troškovi održavanja, zakupa, osiguranja, električne energije i sl. Opex troškovi se priznaju u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

Nematerijalna ulaganja Društva primarno se sastoje od licence za upotrebu frekvencijskog spektra i eksterno stečenog operativnog software-a.

Nekretnine, postrojenja i oprema su iskazane u visini nabavne vrijednosti, umanjene za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvrjeđenje. Nabavnu vrijednost čini fakturisana vrijednost, uvećana za sve troškove nastale do dovođenja sredstva u odgovarajuće stanje i lokaciju.

Nekretnine, postrojenja i oprema su stalna sredstva koja se priznaju kao sredstvo ukoliko se očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva, a nabavna vrijednost datog sredstva se može pouzdano utvrditi.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme priznaje se u bilansu uspjeha perioda i izračunava se primjenom proporcionalne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe, koji se periodično procjenjuje.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe je kao što slijedi:

- Građevinski objekti: 2.67%,
- Optička vlakna 6.67 %
- Bazne stanice, telefonske centrale i antene: 14.29%,
- Kabine: 5%,
- Namještaj: 12.5%
- Vozila: 25%
- Kancelarijska i ostala oprema: 33.33%

Amortizacija nematerijalnih sredstava izračunava se primjenom proporcionalne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava. Licenca za upotrebu frekvencijskog spektra se amortizuju u periodu trajanja licence od petnaest godina. Procijenjen preostali vijek upotrebe eksterno stečenog software-a i ostalih nematerijalnih sredstava je tri godine.

Dugoročne obaveze obuhvataju obaveze prema povezanim pravnim licima, dugoročne kredite, obaveze po osnovu dugoročnih hartija od vrijednosti i ostale dugoročne obaveze. Dugoročne obaveze su obaveze koje dospijevaju u roku dužem od godinu dana od dana njihovog nastanka. Dugoročne obaveze su dio Bilansa Stanja.

Kratkoročna imovina je pozicija Bilansa Stanja. Ako njenu vrijednost umanjimo za iznos kratkoročnih obaveza (takođe pozicija Bilansa Stanja) dobijamo obrtni kapital. Pozitivni obrtni kapital označava neto kratkoročnu imovinu.

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.4. Vrste troškova (nastavak)

2.4.1. Alokacija troškova amortizacije na mrežne elemente

Registar osnovnih sredstava ("Registar") predstavlja pomoćnu evidenciju u kojoj se vodi evidencija svih osnovnih sredstava koje Telenor koristi u svom poslovanju. Sva osnovna sredstva su mapirana na mrežne komponente i samim tim troškovi amortizacije se sumiraju na nivou mrežnih komponentata. Telenor koristi proporcionalni metod amortizacije za finansijsko izveštavanje i isto se koristi i za potrebe regulatornih izveštaja. Trošak amortizacije se alocirana direktno na mrežne komponente.

CAPEX čine troškovi koji su grupisani u sledeće mrežne komponente:

- BSS mreža
- Prenos
- Core CS mreža
- Core PS mreža
- Licenca za frekvenciju
- IT sistemi
- Servisne platforme
- Mrežna podrška
- Zgrade
- Vozila
- Maloprodaja-ostalo

Detaljan pregled mrežnih elemenata prikazan je u tabeli dolje:

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.4. Vrste troškova (nastavak)

2.4.1. Alokacija troškova amortizacije na mrežne elemente (nastavak)

Tabela 2 Kratki opis mrežnih elemenata

ID mrežnog elementa	Grupa ME		Ključ za alokaciju
	Naziv mrežnog elementa	Kratak opis mrežnog elementa	
BSS Mreža			
AM_ME1	Antenski stubovi i lokacije	Pasivna mrežna infrastruktura koja uključuje antenske stubove i lokacije, krovove i kontejnere koje koriste BTS, NodeB, eNodeB i radiolink opremu.	Ukupan saobraćaj
AM_ME2	Bazna stanica BTS	Bazna stanica uključujući BTS (Base Transceiver Station) - GSM mrežna oprema koja pruža radio interfejs između opreme krajnjih korisnika i core mreže	Ukupno GSM saobraćaj
AM_ME3	Bazna stanica-BTS/NodeB	Bazne stanice uključujući BTS i NodeB - zajednička GSM i UMTS mrežna oprema koja pruža radio interfejs između korisnika i core mreže	Ukupno GSM/UMTS saobraćaj
AM_ME4	Bazna stanica-BTS/NodeB/eNodeB	Bazna stanica BTS, NodeB i eNodeB - zajednička GSM, UMTS i LTE mrežna oprema koja pruža radio interfejs između opreme krajnjih korisnika i core mreže	Ukupno GSM/UMTS/LTE saobraćaj
AM_ME5	Bazna stanica WiMAX	Wimax mrežna oprema koja pruža radio interfejs između opreme krajnjih korisnika i core mreže	Direktna alokacija na mrežni element
AM_ME6	Kontroler - BSC	BSC (Base Station Controller) - GSM mrežni element koji se koristi za upravljanje i alokaciju radio kanala, kontrolu kvaliteta radio linkova, preuzimanja između BTS.	Ukupni GSM saobraćaj
AM_ME7	Kontroler - RNC	RNC (Base Station Controller) - UMTS mrežni element koji se bavi upravljanje i alokacijom radio izvora, kontrolom kvaliteta radio linkova, preuzimanjima između NodeB.	Ukupni UMTS saobraćaj
Prenos			
AM_ME8	Prenos - backhaul microwave linkovi	Mrežna oprema koja se koristi za microwave između Bazne stanice i BSC/RNC kontrolera	Ukupni saobraćaj
AM_ME9	Prenos - core DWDM	Mrežna oprema koja se koristi za optički DWDM prenos u core mreži	Ukupni saobraćaj
AM_ME10	Prenos - core SDH	Mrežna oprema koja se koristi za optički SDH prenos u core mreži	Ukupni saobraćaj

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.4. Vrste troškova (nastavak)

2.4.1. Alokacija troškova amortizacije na mrežne elemente (nastavak)

ID mrežnog elementa	Grupa ME	Kratak opis mrežnog elementa	Ključ za alokaciju
	Naziv mrežnog elementa		
Core CS mreža			
AM_ME11	Core mreža - MSC/MSS	MSC (Mobile Switching Centre) i MSS (Mobile Switching Server) - GSM/UMTS core mrežna oprema koja služi za routing CS (Circuit Switched) saobraćaja u mreži.	Ukupni voice/SMS saobraćaj
AM_ME12	Core mreža - MGW	MGW (Media Gateway) - UMTS core mrežna oprema zajedno sa MSS, za routing CS (Circuit Switched) saobraćaja u mreži.	Ukupni voice/SMS saobraćaj
AM_ME13	Core mreža - HLR	HLR (Home Location Register) - GSM/UMTS centralna baza podataka koja sadrži detaljne informacije o svakom mobilnom korisniku koji je autorizovan da koristi GSM/UMTS mrežu.	Ukupni mobilni saobraćaj
AM_ME14	Core mreža - IMS	IMS (IP Multimedia Subsystem) - core mrežna oprema koja se koristi za VoIP usluge	Ukupni voice/SMS saobraćaj
Core PS mreža			
AM_ME15	IP routeri	IP ruteri - core mrežna oprema koja se koristi za routing (Packet Switched) saobraćaja u core mreži	Direktna alokacija na mrežni element
AM_ME16	SGSN / GGSN	SGSN (Serving GPRS Support Node) i GGSN (Gateway GPRS Support Node) - core PS (Packet Switched) mrežni elementi koji služe za pružanje usluge prenosa podataka za GSM/UMTS korisnike	Direktna alokacija na mrežni element
AM_ME17	Wimax	Core mrežna oprema za Wimax mrežu	Direktna alokacija na mrežni element
Licence za frekvenciju			
AM_ME18	Licence za frekvenciju 900/1800	Licenca za korišćenje 900MHz i 1800 MHz	Ukupni GSM saobraćaj
AM_ME19	Licence za frekvenciju 2100	Licenca za korišćenje 2100MHz	Ukupni UMTS saobraćaj
AM_ME20	Licence za frekvenciju Wimax	Licenca za korišćenje Wimax sistema.	Direktna alokacija na mrežni element

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.4. Vrste troškova (nastavak)

2.4.1. Alokacija troškova amortizacije na mrežne elemente (nastavak)

ID mrežnog elementa	Grupa ME	Kratak opis mrežnog elementa	Ključ za alokaciju
	Naziv mrežnog elementa		
IT sistem			
AM_ME21	Biling Sistem	Elementi hardvera i softvera koji se odnose na Biling Sistema koji se koriste za tarifiranje maloprodajnog i veleprodajnog saobraćaja	Ukupni mobilni saobraćaj
AM_ME22	NMS Sistem	Elementi hardvera i softvera koji se odnose na NMS (Network Management System) sistem koji se koristi za upravljanje,konfiguraciju i monitoring mrežnih elemenata	Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME23	CRM Sistem	Elementi hardvera i softvera koji se odnose na CRM (Customer Relationship Management) sistem koji koriste sektori Prodaje, Marketinga i Brige o korisnicima.	Direktna alokacija na mrežni element
AM_ME24	Finansijski Sistem	Elementi hardvera i softvera koji se odnose na sistem finansija i računovodstva	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME25	Personalni računari	Personalni računari i oprema koju koriste zaposleni	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME26	Opšti IT	Hardver i softver koji se koriste za opštu IT mrežu (npr. Kompanijska računarska mreža, intranet, IT help desk).	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
Servisne platforme			
AM_ME27	Servisne platforme - SMSC	Hardver i softver koji se odnose na SMSC (Shorts Messaging Services Centre) koji se koristi za pružanje usluge SMS korisnicima GSM/UMTS mreže.	Ukupni SMS saobraćaj
AM_ME28	Servisne platforme- MMSC	Hardver i softver koji se odnose na MMSC (Multimedia Messaging Services Centre) koji se koristi za pružanje usluge MMS korisnicima GSM/UMTS mreže.	Direktna alokacija na mrežni element
AM_ME29	Servisne platforme - CS mreža	Hardver i softver koji se koriste kao podrška operacijama na core CS (Circuit Switched) mreži	Ukupni voice/SMS saobraćaj
AM_ME30	Servisne platforme - PS mreža	Hardver i softver koji se koriste kao podrška operacijama na core PS (Packet Switched) mreži	Direktna alokacija na mrežni element
AM_ME31	Servisne platforme - IN	Hardver i softver koji se koriste kao podrška operacijama na core IN (Intelligent Network) sistemu koji se koristi za pružanje prepaid usluga	Ukupan saobraćaj
AM_ME32	Servisne platforme- VAS	Hardver i softver koji se odnose na VAS (Value Added Services) sistem i koji služe za pružanje usluga kao što su voice mail i USSD (Unstructured Supplementary Service Data) usluge.	Direktna alokacija na mrežni element
AM_ME33	Servisne platforme - opšte	Hardver i elementi softvera koji koriste sve platforme	Neto sadašnja vrednost servisne platforme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.4. Vrste troškova (nastavak)

2.4.1. Alokacija troškova amortizacije na mrežne elemente (nastavak)

Ostalo - podrška mreži			
AM_ME34	Napajanje	Elementi sistema napajanja (baterije, UPS, agregati, rektifajeri) koje koriste mrežni elementi.	Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME35	Klimatizacija	Elementi sistema klimatizacije koji se koristi u cilju obezbeđenja adekvatnih uslova za rad mrežne opreme	Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME36	Radio planiranje i testna oprema	Hardver i softver koji se odnose na planiranje i testiranje radio mreže	Neto sadašnja vrednost bazne stanice i radio veza dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
Zgrade			
AM_ME37	Zgrade u kojima su kancelarije (administrativne funkcije)	Zgrade u kojima su kancelarije (administrativne funkcije)	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME38	Tehničke zgrade	Tehničke zgrade i oprema u njima	Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljenih svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME39	Zgrade-prodavnice u maloprodaji	Maloprodajni objekti i oprema u njima (npr. nameštaj, fiskalne kase i sl).	Direktna alokacija na mrežni element
Vozila			
AM_ME40	Vozila -tehnička	Vozila i povezana oprema koju koristi odeljenje Tehnike	Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME41	Vozila-prodaja	Vozila i povezana oprema koju koristi odeljenje Prodaje	Direktna alokacija na mrežni element
AM_ME42	Vozila-opšte	Vozila i povezana oprema koju koristi odeljenje Menadžment i odeljenje Logistike	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici (business unit) koji imaju pravo koristiti službena vozila
Ostalo maloprodaja			
AM_ME43	Telefonski aparati	Terminali koji se koriste u maloprodajnim objektima za dopunu prepaid brojeva	Direktna alokacija na mrežni element

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.4. Vrste troškova (nastavak)

2.4.2. Alokacija troškova mrežnim elementima

Bruto bilans predstavlja osnovni izvještaj izveden iz glavne knjige koja predstavlja jedan od izvora transakcija. Sve stavke troškova (osim amortizacije osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja) se izdvajaju u dve grupe: operativne troškove koje se odnose na trošak zaposlenih i ostale operativne troškove. Svaka grupa sadrži više različitih kategorija troškova kao što je prikazano niže:

2.4.3. Operativni troškovi – troškovi zaposlenih

Pregled operativnih troškova koji se odnose na troškove zaposlenih prikazan je u tabeli dolje:

Tabela 3 operativni troškovi koji se odnose na troškove zaposlenih

Troškovi zarade zaposlenih u sektoru Tehnike	Troškovi zarade zaposlenih u sektoru Komercijale (Prodaja, marketing i brige o korisnicima)
Troškovi zarade zaposlenih u sektoru Corporate affairs (Regulatorni sektor)	Troškovi zarade zaposlenih u sektoru Ljudskih resursa (Administracija i ljudski resursi), sektoru Finansija (računovodstvo, finansije, kontroling i sourcing) i sektor CEO (Rukovodstvo)
Ostali troškovi zarade zaposlenih	

2.4.4. Operativni troškovi – osim troškova zaposlenih

Pregled operativnih troškova osim operativnih troškova koji se odnose na troškove zaposlenih prikazan je u tabeli dolje:

Tabela 4 operativni troškovi osim operativnih troškova koji se odnose na troškove zaposlenih

Operativni troškovi vezani za aktivnosti održavanja, podrške, testiranje, konfiguracija i sličnih aktivnosti	Operativni troškovi vezani za sektor Komercijale u vezi prodaje, marketinga i brige o korisnicima
Operativni troškovi vezani za regulatorne naknade	Operativni troškovi sektora Ljudskih resursa (Administracija i ljudski resursi), sektora Finansija (računovodstvo, finansije, kontroling i sourcing) i sektora CEO (Rukovodstvo)
Troškovi licenci za frekvencije	Troškovi Zakupa
Troškovi električne energije	Troškovi koji se odnose na Biling
Interkonekcija i roming troškovi	Troškovi koji se odnose na korisničku opremu
Ostali operativni troškovi	

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.5. Alokacija obrtne imovine mrežnim elementima

Osnovu za alokaciju obrtne imovine čini bruto bilans, formiran iz glavne knjige (izvor informacija). Sve stavke kratkoročne imovine i obaveza se preispituju u smislu identifikovanja imovine/obaveza koje se odnose na telekomunikacionu delatnost i netelekomunikacionu delatnost. Nakon preispitivanja, stavke kratkoročne imovine i obaveza se alociraju na pojedine poslovne jedinice.

Opis kratkoročne imovine i kratkoročnih obaveza je dat u nastavku:

Tabela 5 Kratak opis obrtne imovine

OI šifra	Naziv	Kratki opis
Obrtna sredstva		
OI_1	Zalihe – mobilni telefoni	Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrijednosti ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti koja je niža. Nabavnu vrijednost čine neto fakturna vrijednost, troškovi carine, troškovi transporta, porezi i drugi troškovi direktno vezani za nabavku zaliha. Neto prodajna vrijednost je procijenjena prodajna cijena pod normalnim uslovima poslovanja, umanjena za procijenjene troškove prodaje. Zalihe – mobilni telefoni predstavljaju poziciju u okviru koje se evidentiraju mobilni telefoni nabavljeni od drugih preduzeća a u svrhu dalje prodaje bez namere dodatne obrade.
OI_2	Zalihe – SIM kartice i vaučeri	Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrijednosti ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti koja je niža. Nabavnu vrijednost čine neto fakturna vrijednost, troškovi carine, troškovi transporta, porezi i drugi troškovi direktno vezani za nabavku zaliha. Neto prodajna vrijednost je procijenjena prodajna cijena pod normalnim uslovima poslovanja, umanjena za procijenjene troškove prodaje. Zalihe – SIM kartice i vaučeri predstavljaju poziciju u okviru koje se evidentiraju mobilni telefoni nabavljeni od drugih preduzeća a u svrhu dalje prodaje bez namere dodatne obrade.
OI_3	Ostale zalihe	Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrijednosti ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti koja je niža. Nabavnu vrijednost čine neto fakturna vrijednost, troškovi carine, troškovi transporta, porezi i drugi troškovi direktno vezani za nabavku zaliha. Neto prodajna vrijednost je procijenjena prodajna cijena pod normalnim uslovima poslovanja, umanjena za procijenjene troškove prodaje. Ostale zalihe predstavljaju sve ostale zalihe robe nabavljene od drugih preduzeća a namenjene su daljoj prodaji bez namere njihove dodatne obrade.
OI_4	Dati avansi za zalihe	Dati avansi predstavljaju unaprijed plaćeni iznosi dobavljačima ili pružaocima usluga za nabavku zaliha
OI_5	Potraživanja od pretplatnika	Potraživanja od pretplate predstavljaju iznose koji se mjesečno fakturišu postpaid korisnicima nezavisno od stvarno ostvarenog saobraćaja. Prihodi od pretplata se priznaju pravolinijski u toku trajanja pretplatničkog odnosa.
OI_6	Potraživanja od distributera	Potraživanja od distributera predstavljaju iznose koji se fakturišu distirbuterima.
OI_7	Potraživanja – interkonekcija	Potraživanja interkonekcije proizilaze iz saobraćaja ostvarenog između pretplatnika fiksne telefonije, ili drugih mobilnih operatera i pretplatnika Društva. Potraživanja/Prihodi od interkonekcije priznaju se na bazi ostvarenog dolaznog saobraćaja pretplatnika drugih operatera u toku perioda.

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.5. Alokacija obrtne imovine mrežnim elementima (nastavak)

OI šifra	Naziv	Kratki opis
OI_8	Potraživanja – roming	Potraživanja od izlaznog rominga nastaju po osnovu saobraćaja koji ostvaruje pretplatnik u mreži inostranog operatera prilikom boravka u toj zemlji. Potraživanja od ulaznog rominga nastaje kada pretplatnici inostranih operatera koriste mrežu Društva.
OI_9	Potraživanja od inostranih lica	Potraživanja na osnovu pruženih usluga kupcima iz inostranstva.
OI_10	Potraživanja – ostala potraživanja	Ostala potraživanja odnose se na potraživanja za plaćene sudske takse, potraživanja za neosnovane naplate opštinskih taksi, kao i za troškove koji se prefakturišu drugom pravnom licu
OI_11	Potraživanja od zaposlenih	Potraživanja na ime akontacija, prodaje telefona na rate kao i tekući dio dugoročnih kredita.
OI_12	Obračunati prihodi	Obračunati prihodi predstavljaju poziciju u okviru koje se evidentiraju prihodi ostvareni pružanjem usluga ili prodajom proizvoda a koji na dan finansijskih izveštaja još nisu fakturisani kupcima
OI_13	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	Gotovina i gotovinski ekvivalenti prikazani u bilansu stanja obuhvataju gotovinu na računu kod banaka, gotovinu u blagajni i kratkoročne depozite kod banaka sa rokom dospelja do tri mjeseca
Kratkoročne obaveze		
OI_14	Obaveze iz poslovanja – povezana pravna lica	Odnosi se na obaveze prema drugim članicama Telenor Grupe (npr Telenor Direct, Konsultantske usluge i sl.)
OI_15	Obaveze iz poslovanja-roming	Predstavlja poziciju u okviru koje se evidentiraju nastale obaveze po osnovu rominga, koje nisu izmirene na datum bilansa.
OI_16	Obaveze iz poslovanja-interkonekcija	Predstavlja poziciju u okviru koje se evidentiraju nastale obaveze po osnovu interkonekcije, koje nisu izmirene na datum bilansa.
OI_17	Obaveze iz poslovanja - dobavljači u zemlji	Predstavlja poziciju u okviru koje se evidentiraju nastale obaveze prema dobavljačima u zemlji, koje nisu izmirene na datum bilansa.
OI_18	Obaveze iz poslovanja - dobavljači u inostranstvu	Predstavlja poziciju u okviru koje se evidentiraju nastale obaveze prema dobavljačima u inostranstvu, koje nisu izmirene na datum bilansa.
OI_19	Ukalkulisani nefakturisani troškovi	Predstavlja poziciju u okviru koje se evidentiraju troškovi koji su priznati u poslovnim knjigama a za na dan bilansa dobavljači nisu dostavili fakture a očekuje se da će biti plaćeni.
OI_20	Razgraničeni prihodi	Odnosi se na primer na pripaid dopune (vaučere).
OI_21	Ostale ukalkulisani obaveze	Predstavlja poziciju u okviru koje se evidentiraju ostale gore nepomenute obračunate obaveze.
OI_22	Ostale kratkoročne obaveze – PDV	Predstavlja poziciju u okviru koje se evidentiraju nastale obaveze na osnovu poreza na dodatu vrijednost.
OI_23	Ostale kratkoročne obaveze - Obaveze za takse i doprinose	Predstavlja poziciju u okviru koje se evidentiraju nastale obaveze po osnovu ostalih taksa, poreza, doprinosa i drugih davanja uključujući i obaveze za obračunate bonuse zaposlenima.
OI_24	Ukalkulisani troškovi	Odnosi se na obračunate a nefakturisane troškove na dan bilansa.

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.6. Alokacija mrežnih elemenata na poslovne jedinice

Alokacija se može izvršiti direktno ili putem alokatora koji predstavlja uzročnika nastanka troška. Uzročnici nastanka troškova koji će se koristiti za alokaciju na poslovne jedinice su prikazani u sljedećoj tabeli:

Tabela 6

Alokator	Opis	Izvor informacija
Ukupni saobraćaj	Iznos govornog saobraćaja i prenosa podataka pruženog u GSM, UMTS, LTE i Wimax mreži.	Telenor Data Warehouse sistem
Direktna alokacija	Direktno vezivanje za specifični mrežni element	
Ukupnog GSM saobraćaja	Iznos govornog saobraćaja i prenosa podataka pruženog u GSM mreži.	Telenor Data Warehouse sistem
Ukupnog GSM/UMTS saobraćaja	Iznos govornog saobraćaja i prenosa podataka pruženog u GSM/UMTS mreži.	Telenor Data Warehouse sistem
Ukupnog UMTS saobraćaja	Iznos govornog saobraćaja i prenosa podataka pruženog u UMTS mreži.	Telenor Data Warehouse sistem
Ukupni voice/SMS saobraćaj	Ukupni govorni saobraćaj i broj tekstualnih poruka	Telenor Data Warehouse sistem
Ukupni saobraćaj veleprodaje/maloprodaje	Iznos ukupnog saobraćaja između veleprodaje i maloprodaje	Telenor Data Warehouse sistem
Neto sadašnja vrednost opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici	Nabavna vrednost opreme svake poslovne jedinice	Telenor registar osnovnih sredstava
Broj zaposlenih u poslovnoj jedinici	Broj zaposlenih u poslovnoj jedinici	Telenor registar osnovnih sredstava
Broj SMS	Broj tekstualnih poruka	Telenor Data Warehouse sistem
Neto sadašnja vrednost servisnih platformi dodeljene svakoj poslovnoj jedinici	Nabavna vrednost servisnih platformi dodeljenih svakoj poslovnoj jedinici	Telenor registar osnovnih sredstava
Neto sadašnja vrednost Baznih stanica i radio veza dodeljenih svakoj poslovnoj jedinici	Nabavna vrednost baznih stanica i radio veza dodeljenih svakoj poslovnoj jedinici	Telenor registar osnovnih sredstava
Ukupni OPEX	Ukupni iznos operativnih troškova	Bruto bilans
Ukupni prihodi	Ukupni iznos prihoda	Bruto bilans

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.7. Prosječni angažovani kapital

Prema Metodologiji AEK, Telenor je obavezan u svoj model uključiti i prosječno angažovani kapital. Računaće se kao prosjek između angažovanog kapitala na kraju i na početku odgovarajućeg perioda.

Prilikom obračuna prosječnog angažovanog kapitala koristiće se sledeće stavke:

- Nekretnine i oprema (Trunk NW, Mob Phone Netw. and Exchange, Subscriber Equipment, Switches Installations, Radio Installations, Buildings, Machinery/Equipment, Transport Equipment, Computer Hardware). Radi se o imovini koja se koristi za pružanje telekomunikacionih usluga, čiji je korisni vijek trajanja određen na duže od godinu dana.
- Licence i ostala prava (Licenses i other rights). Ova imovina je nabavljena i kapitalizovana zajedno sa svim tekućim troškovima vezanim za nabavku. Vijek trajanja licenci je definisan rokom trajanja ugovora.
- Kompjuterski softver i ostala nematerijalna ulaganja (Computer Software and Other Intangible Assets). Radi se o stečenim pravima kompjuterskog softvera, kapitalizovana na bazi nastalih troškova nabavke kao i svih propratnih troškova. Vijek trajanja je određen rokom trajanja softvera.
- Obrtna imovina umanjena za kratkoročne obaveze.

2.8. Alokacija prihoda poslovnim jedinicama

Prihode ćemo alocirati na regulisane aktivnosti odnosno usluge na osnovu izvještaja koje možemo dobiti posredstvom reporting sistema –Data Warehouse i na osnovu reporta koje nam omogućava računovodstveni program.

Prihode u najširem možemo podijeliti na:

- Prihode od maloprodaje
- Prihode od veleprodaje
- Prihodi od netelekomunikacionih usluga

Prema Metodologiji AEK, predmet regulacije će biti veleprodajni prihodi, i to oni koji nastaju povodom pristupa i originacije i terminacije poziva u našoj mreži. S tim u skladu naša, za malo šira podjela prihoda gledano po vrstama usluga kao uzročnicima biće sledeća:

Veleprodaja			Maloprodaja i Ostalo	
Originacija mobilnih poziva	Terminacija mobilnih poziva	Ostale usluge veleprodaja	Maloprodaja	netelekomunikacione usluge

Prihodi se sastoje od sledećih kategorija:

- Maloprodaja i interkonekcija
- Dolazeći i Odlazeći roming
- Prenos podataka
- Mesečne pretplate
- Prodaja opreme
- Aktivacija usluga
- Zakup mreže
- Ostali telekomunikacioni prihodi
- Ostali netelekomunikacioni prihodi

Svi navedeni prihodi se alociraju poslovnim jedinicama kako je prikazano u Tabeli A2

2. METODOLOGIJA ALOKACIJE (nastavak)

2.8. Alokacija prihoda poslovnim jedinicama

Definisanje poslovnih jedinica

Tržište 4 "Originacija poziva i pristup" definisano u Odluci od 31.03.2011. godine predstavlja Veleprodajno tržište pristupa i originacije poziva iz javne mreže mobilne telefonije. Sastoji se od sljedećih veleprodajnih usluga:

Pozivi u mreži (originacija)	Odlazni pozivi
Odlazni međunarodni pozivi	SMS u mreži (originacija)
Odlazni SMS	

Tabela veleprodajnih usluga - originacija poziva

Tržište 7 "Terminacija poziva poslovne jedinice " definisano u Odluci od 3. aprila 2009. godine predstavlja Veleprodajno tržište terminacije poziva u javnim mrežama mobilne telefonije. Sastoji se od sljedećih veleprodajnih usluga:

Pozivi u mreži (terminacija)	Dolazni pozivi
Dolazni međunarodni pozivi	Dolazni SMS
SMS u mreži (terminacija)	

Tabela veleprodajnih usluga – terminacija poziva

Ostale mrežne poslovne jedinice sastavljene su od veleprodajnih usluga koje nisu pružene od originacije mobilnih poziva i terminacije mobilnih poziva i odnose se na:

MMS u mreži	Odlazni MMS
Dolazni MMS	Saobraćaj podataka

Tabela veleprodajnih usluga - ostale mrežne poslovne jedinice

2.9. Alokacija obrtne imovine/obaveza poslovnim jedinicama

Bruto bilans Telenora predstavlja osnovu za identifikaciju obrtne imovine/obaveza koje se alociraju na poslovne jedinice. Sva navedena obrtna sredstva i kratkoročne obaveze alociraju se poslovnim jedinicama kao što je prikazano u Tabeli A3.

3. TRANSFERNE NAKNADE

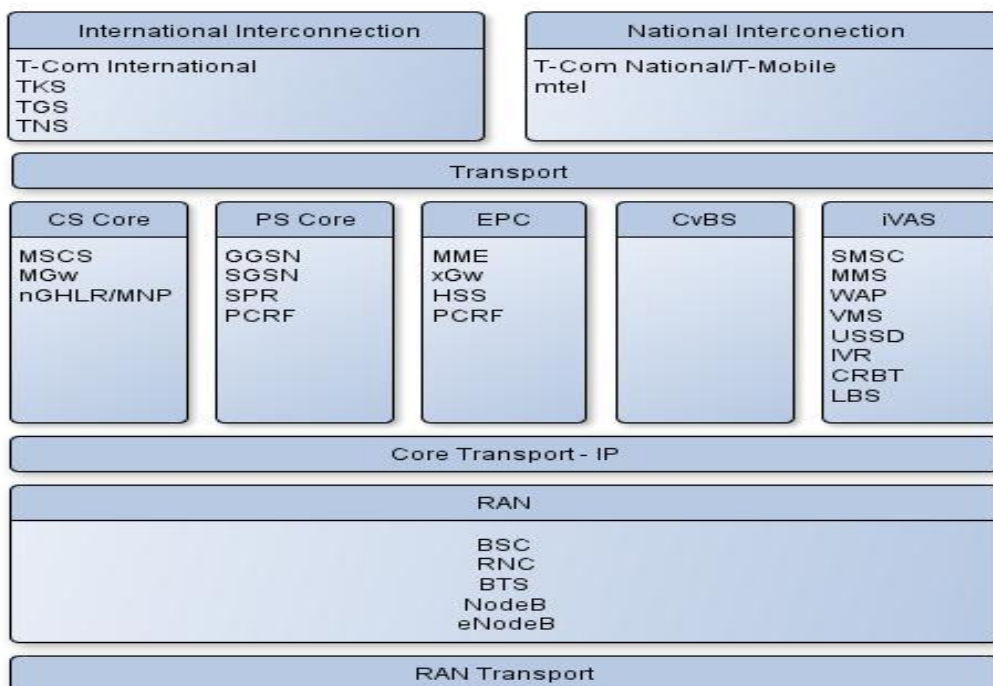
Na osnovu metodologije računovodstvenog razdvajanja za mobilne telefonske mreže Izveštaj o transfernim naknadama treba da sadrži sljedeće:

- Aktivnost maloprodaje gde je SMP operator određen kao operator sa značajnom tržišnom snagom na tržištu
- Mjerne jedinice i opseg navedenih aktivnosti za odgovarajući računovodstveni period
- Informacije o naplati
- Jedinice i opseg proizvoda u svrhu identifikacije ukupne naknade za aktivnost
- Računovodstvene politike
- Metode vrednovanja po tekućem trošku

3.1. Konceptualni model

Alokaciju troškova ćemo raditi na osnovu sledećih koraka:

1. Podatke iz registra stalne imovine (FAR) ćemo iskoristiti kako bismo ukupnu stalnu imovinu podijelili na mrežne elemente (HCC), pritom poštujući pravilo homogenosti predviđeno metodologijom troškovnog računovodstva. Pravilo homogenosti zahtijeva da se za svaki dio jednog mrežnog elementa može primjeniti isti ključ za alokaciju (routing faktor). Preko tog jedinstvenog ključa za alokaciju, HCC će se dalje dovesti do regulisanih usluga. Podjela mreže ugrubo može izgledati ovako:



Slika 2

2. Za sve one stavke iz registra stalne imovine, za koje utvrdimo da nisu homogeni, radićemo dijeljenje do homogenosti, na osnovu detaljne analize registra stalne imovine.
3. Operativne troškove ćemo dovoditi preko HCC-ova do regulisanih usluga preko takođe jasno utvrđenih i definisanih ključeva za alokaciju. Određene troškove će biti moguće alocirati direktno na regulisane usluge.
4. Kada sve djelove troškovne osnovice dovedemo po raznim ključevima za alokaciju do jedinice regulisane aktivnosti, moći ćemo da izračunamo njenu cijenu koštanja, što je zapravo i cilj ove metodologije.

3. TRANSFERNE NAKNADE (nastavak)

3.1. Konceptualni model (nastavak)

Broj SMS-ova, MMS-ova i usluge podataka je potrebno konvertovati u ekvivalente u minutima, koji su homogeni za svaku uslugu. Konverzija jedinica se zasniva na poređenju iznosa mrežnog resursa potrebnog za pružanje usluge. Mrežni resursi u GSM mreži su definisani kao vremenski slotovi dok su mrežni resursi u UMTS mreži definisani kao kanalski elementi. Tačan iznos mrežnih resursa potrebnih za pružanje određene usluge zavisi od tehnologije koja se koristi. Sledeće tehnologije se koriste za pružanje određenih usluga:

1. GSM/UMTS – pozivi
2. GSM – SMS
3. GPRS i EDGE – usluge prenosa 2G podataka i MMS
4. UMTS, HSDPA, LTE – usluge prenosa 3G/4G podataka

Za svaku od gore navedenih tehnologija iznos mrežnih resursa potrebnih za pružanje jedne jedinice određene usluge se poredi sa iznosom mrežnog resursa potrebnog za pružanje jednog minuta poziva. Na ovaj način se određuje broj minuta koji odgovara jednoj jedinici određene usluge. Na osnovu tih parametara dalje se konvertuje ukupna količina usluge u broj minuta.

Routing faktori

Uzimajući u obzir da se mreža Telenora sastoji iz jednog MSC/MGW, jednog BSC/RNC i jednog POI definisane su sledeće routing staze i routing faktori:

1. Pozivi/SMS/MMS u mreži koriste dve Bazne stanice (BTS/NodeB), kontrolor (BSC/RNC) dva puta, jedan MSC/MSS/MGW za pozive i SMS, jedan SMSC za SMS i jedan MMSC i jednu mrežu core podataka (GGSN/SGGN) za MMS;
2. Pozivi/SMS van mreže i dolazeći Pozivi/SMS koriste jednu Baznu stanicu (BTS/NodeB), jedan kontrolor (BSC/RNC), jedan MSC/MSS/MGW, jedan POI i jedan SMSC za SMS;
3. Pozivi, MMS van mreže i dolazeći MMS koriste jednu Baznu stanicu (BTS/NodeB), jedan kontrolor (BSC/RNC), jedan MMSC, jedna mreža core podataka (GGSN/SGGN) i jedan POI.
4. Usluge prenosa podataka koriste jednu Baznu stanicu (BTS/NodeB), jedan kontrolor (BSC/RNC) i jedna mreža core podataka (GGSN/SGGN).

Matrica routing faktora je predstavljena u Tabeli A7. U Tabeli A8 su prikazane routing staze.

3. TRANSFERNE NAKNADE (nastavak)

3.2. Opseg obračunatih usluga

Originacija mobilnog poziva i pristup

1. Pozivi unutar mreže (dio originacije) – dio originacije poziva unutar mreže (originacija i terminacija u sopstvenoj mobilnoj mreži)
2. Originacija poziva – pozivi iz sopstvene mreže prema drugim mobilnim ili fiksnim mrežama (terminacija u drugoj mreži) na teritoriji Crne Gore.
3. SMS unutar mreže (dio originacije) – dio originacije SMS-a unutar mreže (originacija i terminacija u sopstvenoj mobilnoj mreži)
4. SMS originacija – SMS originacija na sopstvenoj mreži, a terminacija na drugoj mobilnoj mreži na teritoriji Crne Gore.
5. Odlazni međunarodni pozivi – originacija poziva unutar sopstvene mreže a terminacija na drugoj mobilnoj ili fiksnoj mreži van teritorije Crne Gore.

Terminacija mobilnog poziva

1. Pozivi unutar mreže (dio terminacije) – dio terminacije poziva unutar mreže (originacija i terminacija u sopstvenoj mobilnoj mreži)
2. Terminacija poziva – originacija poziva na drugoj mobilnoj ili fiksnoj mreži na teritoriji Crne Gore a terminacija u sopstvenoj mreži.
3. SMS unutar mreže (dio terminacije) – dio terminacije SMS-a unutar mreži (originacija i terminacija na sopstvenoj mobilnoj mreži)
4. SMS terminacija – originacija SMS-a na drugim mobilnim mrežama na teritoriji Crne Gore a terminacija na sopstvenoj mreži
5. Dolazni međunarodni pozivi – originacija poziva na drugoj mobilnoj ili fiksnoj mreži van teritorije Crne Gore, a terminacija na sopstvenoj mreži.

Transferi ostale mreže

1. MMS u mreži – MMS originacija i terminacija na sopstvenoj mobilnoj mreži.
2. MMS originacija – originacija MMS-a na sopstvenoj mreži a terminacija na drugoj mobilnoj mreži.
3. MMS terminacija – originacija MMS-a na drugoj mobilnoj mreži, a terminacija na sopstvenoj mreži.
4. Saobraćaj podataka – usluge prenosa podataka u sopstvenoj mreži.

Tabela A1. Alokacija mrežnih elemenata poslovnim jedinicama

Šifra mrežnog elementa	Naziv mrežnog elementa	Alokacija				Alokator za primenu
		Originacija poziva i pristup	Terminacija poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	
BSS Mreža						
AM_ME1	Antenski stubovi I lokacije	X	X	X		Ukupni saobraćaj
AM_ME2	Bazna stanica BTS	X	X	X		Ukupni GSM saobraćaja
AM_ME3	Bazna stanica BTS/NodeB	X	X	X		Ukupni GSM/UMTS saobraćaja
AM_ME4	Bazna stanica - BTS/NodeB/eNodeB	X	X	X		Ukupni saobraćaja
AM_ME5	Bazna stanica - Wimax			X		Direktna alokacija
AM_ME6	Kontrolor - BSC	X	X	X		Ukupni GSM saobraćaj
AM_ME7	Kontrolor - RNC	X	X	X		Ukupni UMTS saobraćaj
Prenos						
AM_ME8	Prenos- backhaul microwave linkovi	X	X	X		Ukupni saobraćaj
AM_ME9	Prenos- core DWDM	X	X	X		Ukupni saobraćaj
AM_ME10	Prenos-core SDH	X	X	X		Ukupni saobraćaj
Core CS mreža						
AM_ME11	Core mreža MSC / MSS	X	X	X		Ukupni voice/SMS saobraćaj
AM_ME12	Core mreža MGW	X	X	X		Ukupni voice/SMS saobraćaj
AM_ME13	Core mreža HLR	X	X	X		Ukupni saobraćaj
AM_ME14	Core mreža IMS	X	X	X		Ukupni voice/SMS saobraćaj
Core PS mreža						
AM_ME15	IP routeri			X		Direktna alokacija
AM_ME16	SGSN/GGSN			X		Direktna alokacija
AM_ME17	Wimax			X		Direktna alokacija

Šifra mrežnog elementa	Naziv mrežnog elementa	Alokacija				Alokator za primenu
		Originacija poziva i pristup	Terminacija poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	
Licenca za frekvenciju						
AM_ME18	Licenca za frekvenciju 900/1800	X	X	X		Ukupni GSM saobraćaj
AM_ME19	Licenca za frekvenciju 2100	X	X	X		Ukupni UMTS saobraćaj
AM_ME20	Licenca za frekvenciju Wimax			X		Direktna alokacija
IT sistem						
AM_ME21	Biling Sistem	X	X	X	X	Ukupni saobraćaj veleprodaja/maloprodaja
AM_ME22	NMS Sistem	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME23	CRM Sistem				X	Direktna alokacija
AM_ME24	Finansijski sistem	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME25	Personalni računari	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME26	Opšti IT	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
Servisne platforme						
AM_ME27	Servisne platforme - SMSC	X	X			Ukupni SMS saobraćaj
AM_ME28	Servisne platforme- MMSC			X		Direktna alokacija
AM_ME29	Servisne platforme - CS mreža	X	X			Ukupni voice /SMS saobraćaj
AM_ME30	Servisne platforme - PS mreža			X		Direktna alokacija
AM_ME31	Servisne platforme - IN	x	X	X		Ukupni saobraćaj
AM_ME32	Servisne platforme- VAS				X	Direktna alokacija
AM_ME33	Servisne platforme - opšte	X	X	X	X	Neto sadašnja vrednost servisne platforme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
Ostalo – podrška mreži						
AM_ME34	Napajanje	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME35	Klimatizacija	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME36	Radio planiranje i testna oprema	X	X	X		Neto sadašnja vrednost baznih stanica i radio veza dodeljena svakoj poslovnoj jedinici

Šifra mrežnog elementa	Naziv mrežnog elementa	Alokacija				Alokator za primenu
		Originacija poziva i pristup	Terminacija poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	
Zgrade						
AM_ME37	Zgrade u kojima su kancelarije (administrativne funkcije)	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME38	Tehničke zgrade	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME39	Zgrade- prodavnice u maloprodaji				X	Direktna alokacija
Vozila						
AM_ME40	Vozila -tehnička	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
AM_ME41	Vozila-prodaja				X	Direktna alokacija
AM_ME42	Vozila-opšte	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
Ostalo-maloprodaja						
AM_ME43	Telefonski aparati				X	Direktna alokacija

Šifra mrežnog elementa	Naziv mrežnog elementa	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
OPEX - operativni troškovi (neuključujući plate)						
Operativni troškovi vezani za aktivnosti održavanja, podrške, testiranje, konfiguracija i sličnih aktivnosti						
BSS mreža						
BB_TR_ME1	Antenski stubovi i lokacije	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_TR_ME2	Bazna stanica BTS/NodeB/eNodeB	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_TR_ME3	Bazna stanica Wimax			X		Direktna alokacija
BB_TR_ME4	Kontroler - BSC	X	X	X		Ukupni GSM saobraćaj
BB_TR_ME5	Kontroler - RNC	X	X	X		Ukupni UMTS saobraćaj
BB_TR_ME6	BSS (Bazna stanica i kontroler) - opšte	X	X	X		Ukupni saobraćaj
Prenos						
BB_TR_ME7	Prenos- backhaul microwavw linkovi	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_TR_ME8	Prenos- core DWDM	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_TR_ME9	Prenos-core SDH	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_TR_ME10	Prenos generalno (opšte)	X	X	X		Ukupni saobraćaj
Core CS mreža						
BB_TR_ME11	Core mreža - MSC/MSS	X	X	X		Ukupni voice/SMS saobraćaj
BB_TR_ME12	Core mreža - HLR	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_TR_ME13	Core mreža - IMS	X	X	X		Ukupni voice/SMS saobraćaj
BB_TR_ME14	Core CS mreža - generalno (opšte)	X	X	X		Ukupni voice/SMS saobraćaj
Core PS mreža						
BB_TR_ME15	IP routeri			X		Direktna alokacija
BB_TR_ME16	SGSN/GGSN			X		Direktna alokacija
BB_TR_ME17	Wimax			X		Direktna alokacija
BB_TR_ME18	Core PS mreža - generalno (opšte)			X		Direktna alokacija
IT sistem						
BB_TR_ME19	Biling Sistem	X	X	X	X	Ukupni saobraćaj veleprodaja/maloprodaja
BB_TR_ME20	NMS Sistem	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
BB_TR_ME21	CRM Sistem				X	Direktna alokacija
BB_TR_ME22	Finansijski sistem	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
BB_TR_ME23	Personalni računari	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
BB_TR_ME24	Opšti IT	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici

Šifra mrežnog elementa	Naziv mrežnog elementa	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreže	Maloprodaja	Alokacija
OPEX - operativni troškovi (neuključujući plate)						
Servisne platforme						
BB_TR_ME25	Servisne platforme - SMSC	X	X			Ukupni SMS saobraćaj
BB_TR_ME26	Servisne platforme- MMSC			X		Direktna alokacija
BB_TR_ME27	Servisne platforme - CS mreža	X	X			Ukupni voice/ SMS saobraćaj
BB_TR_ME28	Servisne platforme - PS mreža			X		Direktna alokacija
BB_TR_ME29	Servisne platforme - IN	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_TR_ME30	Servisne platforme- VAS				X	Direktna alokacija
BB_TR_ME31	Servisne platforme - generalno (opšte)	X	X	X	X	Neto sadašnja vrednost servisnih platformi dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
Ostalo -podrška mreži						
BB_TR_ME32	Napajanje	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
BB_TR_ME33	Klimatizacija	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
BB_TR_ME34	Radio planiranje i testna oprema	X	X	X		Neto sadašnja baznih stanica i radioveza dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
Zgrade						
BB_TR_ME35	Zgrade u kojima su kancelarije (administrativne funkcije)	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
BB_TR_ME36	Tehničke zgrade	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena poslovnoj jedinici
BB_TR_ME37	Zgrade- prodavnice u maloprodaji				X	Direktna alokacija
Vozila						
BB_TR_ME38	Vozila -tehnička	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
BB_TR_ME39	Vozila-prodaja				X	Direktna alokacija
BB_TR_ME40	Vozila-opšte	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici

Šifra mrežnog elementa	Naziv mrežnog elementa	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
OPEX - operativni troškovi (neuključujući plate)						
Operativni troškovi - Prodaja, Marketing i briga o korisnicima						
BB_TR_ME41	Operativni troškovi povezani sa sektorom Komecijale (Prodaja, Marketing i briga o korisnicima)				X	Direktna alokacija
Operativni troškovi - Regulatorne nakande						
BB_TR_ME42	Operativni troškovi povezani sa regulatornim naknadama	X	X	X		Ukupni saobraćaj
Operativni troškovi - opšte službe						
BB_TR_ME43	Finansije	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
BB_TR_ME44	Administracija	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
BB_TR_ME45	Uprava	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
Licence za frekvenciju						
BB_TR_ME46	Licenca za frekvenciju 900-1800	X	X	X		Ukupni GSM saobraćaj
BB_TR_ME47	Licenca za frekvenciju 2100	X	X	X		Ukupni UMTS saobraćaj
BB_TR_ME48	Licenca za frekvenciju Wimax			X		Direktna alokacija
BB_TR_ME49	Licence za frekvenciju Radioveze	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_TR_ME50	Numeracija			X		Direktna alokacija
BB_TR_ME51	Regulativa i nadzor tržišta	X	X	X		Ukupni saobraćaj
Zakup						
BB_TR_ME52	Antenski stubovi i lokacije	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_TR_ME53	Zgrade u kojima su kancelarije (administrativne funkcije)	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
BB_TR_ME54	Tehničke zgrade	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
BB_TR_ME55	Zakup linija	X	X	X		Ukupni saobraćaj
Troškovi energije						
BB_TR_ME56	Troškovi energije - mreža	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
BB_TR_ME57	Troškovi energije – ostalo	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici

Šifra mrežnog elementa	Naziv mrežnog elementa	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
OPEX - operativni troškovi (neuključujući plate)						
Biling						
BB_TR_ME58	Poštanski i biling troškovi				X	Direktna alokacija
Interkonekcija i roming troškovi						
BB_TR_ME59	Roming troškovi - pozivi				X	Direktna alokacija
BB_TR_ME60	Roming troškovi - podaci				X	Direktna alokacija
BB_TR_ME61	Troškovi interkonekcije - pozivi				X	Direktna alokacija
BB_TR_ME62	Troškovi interkonekcije - podaci				X	Direktna alokacija
Korisnička oprema						
BB_TR_ME63	Korisnička oprema	X	X	X		Ukupni saobraćaj
Ostali troškovi						
BB_TR_ME64	Ostali troškovi - opšte	X	X	X	X	Ukupni OPEX
BB_TR_ME65	Ostali troškovi - tehnički	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_TR_ME66	Ostali troškovi - maloprodaja				X	Direktna alokacija
Porez po odbitku						
BB_TR_ME67	Porez po odbitku		X	X	X	Ukupni prihodi

Šifra mrežnog elementa	Naziv mrežnog elementa	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
OPEX - troškovi zaposlenih						
Troškovi zarade zaposlenih u sektoru Tehnike						
BSS						
BB_ZAR_ME1	Antenski stubovi i lokacije	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_ZAR_ME2	Bazna stanica - BTS/NodeB/eNodeB	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_ZAR_ME3	Bazna stanica - Wimax			X		Direktna alokacija
BB_ZAR_ME4	Kontrolor - BSC	X	X	X		Ukupni GSM saobraćaj
BB_ZAR_ME5	Kontrolor - RNC	X	X	X		Ukupni UMTS saobraćaj
Prenos						
BB_ZAR_ME6	Prenos- backhaul microwavw linkovi	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_ZAR_ME7	Prenos- core DWDM / SDH	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_ZAR_ME8	Prenos-core MPLS/IP	X	X	X		Ukupni saobraćaj
Core CS mreža						
BB_ZAR_ME9	MSC/MSS/MGW	X	X			Ukupni voice/ SMS saobraćaj
BB_ZAR_ME10	HLR	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_ZAR_ME11	IMS	X	X	X		Ukupni voice/SMS saobraćaj
Core PS mreža						
BB_ZAR_ME12	IP routers			X		Direktna alokacija
BB_ZAR_ME13	SGSN / GGSN			X		Direktna alokacija
BB_ZAR_ME14	Wimax			X		Direktna alokacija
IT sistem						
BB_ZAR_ME15	Biling Sistem	X	X	X	X	Ukupni saobraćaj veleprodaja/maloprodaja
BB_ZAR_ME16	NMS Sistem	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
BB_ZAR_ME17	CRM Sistem				X	Direktna
BB_ZAR_ME18	Finansijski Sistem	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
BB_ZAR_ME19	Personalni računari	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
BB_ZAR_ME20	Opšti IT	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici

ID mrežnog elementa	Naziv mrežnog elementa	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
OPEX - troškovi zaposlenih						
Troškovi zarade zaposlenih u sektoru Tehnike						
Servisne platforme						
BB_ZAR_ME21	Servisne platforme – SMSC	X	X			Ukupni SMS saobraćaj
BB_ZAR_ME22	Servisne platforme- MMSC			X		Direktna alokacija
BB_ZAR_ME23	Servisne platforme - CS mreža	X	X	X		Ukupni voice/SMS saobraćaj
BB_ZAR_ME24	Servisne platforme - PS mreža			X		Direktna alokacija
BB_ZAR_ME25	Servisne platforme - IN	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_ZAR_ME26	Servisne platforme- VAS				X	Direktna alokacija
BB_ZAR_ME27	Servisne platforme- opšte	X	X	X	X	Neto sadašnja vrednost servisnih platformi dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
Mrežna podrška						
BB_ZAR_ME28	Napajanje	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
BB_ZAR_ME29	Klimatizacija	X	X	X		Neto sadašnja vrednost mrežne opreme dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
BB_ZAR_ME30	Radio planiranje i testna oprema	X	X	X		Neto sadašnja vrednost Baznih stanica i radio veza dodeljena svakoj poslovnoj jedinici
BB_ZAR_ME31	Upravljanje mrežom	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_ZAR_ME32	Rad na projektu	X	X	X		Ukupni saobraćaj
BB_ZAR_ME33	Ostali poslovi podrške	X	X	X		Ukupni saobraćaj
Prodaja, Marketing i Briga o korisnicima						
BB_ZAR_ME34	Prodaja, Marketing i Briga o korisnicima				X	Direktna alokacija
Operativni troškovi - Regulatorne nakande						
BB_ZAR_ME35	Operativni troškovi povezani sa regulatornim naknadama	X	X	X		Ukupni saobraćaj
Sektor administrativnih poslova						
BB_ZAR_ME36	Finansije	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
BB_ZAR_ME37	Administracija	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
BB_ZAR_ME38	Uprava	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
Ostali troškovi zarada zaposlenih						
BB_ZAR_ME39	Ostali troškovi zarada zaposlenih	X	X	X	X	Ukupni OPEX

Tabela A2. Alokacija prihoda po poslovnim jedinicama

PRIHODI MALOPRODAJA I INTERKONEKCIJA

#	Naziv prihoda	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
P_1	Pozivi u mreži				X	Direktna alokacija
P_2	SMS u mreži				X	Direktna alokacija
P_3	MMS u mreži				X	Direktna alokacija
P_4	Dolazni pozivi		X			Direktna alokacija
P_5	Odlazni pozivi				X	Direktna alokacija
P_6	Dolazni SMS		X			Direktna alokacija
P_7	Odlazni SMS				X	Direktna alokacija
P_8	Dolazni MMS			X		Direktna alokacija
P_9	Odlazni MMS				X	Direktna alokacija
P_10	Dolazni međunarodni pozivi		X			Direktna alokacija
P_11	Odlazni međunarodni pozivi				X	Direktna alokacija

PRIHODI - DOLAZEĆI ROMING

#	Naziv prihoda	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
P_12	Dolazni pozivi			X		Direktna alokacija
P_13	Odlazni pozivi			X		Direktna alokacija
P_14	Dolazni SMS			X		Direktna alokacija
P_15	Odlazni SMS			X		Direktna alokacija
P_16	Dolazni MMS			X		Direktna alokacija
P_17	Odlazni MMS			X		Direktna alokacija
P_18	Dolazni međunarodni pozivi			X		Direktna alokacija
P_19	Odlazni međunarodni pozivi			X		Direktna alokacija

PRIHODI - ODLAZEĆI ROMING

#	Naziv prihoda	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
P_20	Pozivi				X	Direktna alokacija
P_21	SMS				X	Direktna alokacija
P_22	MMS				X	Direktna alokacija

PRIHODI - PRENOS PODATAKA

#	Naziv prihoda	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
P_23	Usluge prenosa podataka maloprodaja				X	Direktna alokacija
P_24	Usluge podataka - dolazeći roming			X		Direktna alokacija
P_25	Usluge podataka maloprodaja - odlazeći roming				X	Direktna alokacija

PRIHODI - MESEČNE PRETPLATE

#	Naziv prihoda	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
P_26	Mesečne pretplate maloprodaja				X	Direktna alokacija

PRIHODI - PRODAJA OPREME, AKTIVACIJA USLUGA, ZAKUPA

#	Naziv prihoda	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
P_27	Prodaje korisničke opreme				X	Direktna alokacija
P_28	Naknada za aktivaciju				X	Direktna alokacija
P_29	Zakup usluga prenosa			X		Direktna alokacija
P_30	Zakup stubova, jarbola i krovova			X		Direktna alokacija
P_31	Zakup tehničkih zgrada			X		Direktna alokacija

OSTALI TELEKOMUNIKACIONI I NETELEKOMUNIKACIONI PRIHODI

#	Naziv prihoda	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreže	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
P_32	Usluge dodatne vrednosti				X	Direktna alokacija
P_33	Ostali prihodi				X	Direktna alokacija
P_34	Ostali netelekomunikacioni prihodi				X	Direktna alokacija

Tabela A3. Alokacija obrtnog kapitala poslovnim jedinicama

OI šifra	OI Naziv	Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostale mreža	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
Obrtna sredstva						
OI_1	Zalihe – mobilni telefoni				X	Direktno-maloprodaja
OI_2	Zalihe – SIM kartice i vaučeri				X	Direktno-maloprodaja
OI_3	Ostale zalihe		X	X	X	Ukupni prihodi
OI_4	Dati avansi za zalihe		X	X	X	Ukupni prihodi
OI_5	Potraživanja od pretplatnika				X	Direktno-maloprodaja
OI_6	Potraživanja od distributera				X	Direktno-maloprodaja
OI_7	Potraživanja – interkonekcija	X	X	X		Ukupni saobraćaj
OI_8	Potraživanja – roming			X		Direktna alokacija
OI_9	Potraživanja od inostranih lica		X	X	X	Ukupni prihodi
OI_10	Potraživanja – ostala potraživanja		X	X	X	Ukupni prihodi
OI_11	Potraživanja od zaposlenih	X	X	X	X	Broj zaposlenih
OI_12	Obračunati prihodi		X	X	X	Ukupni prihodi
OI_13	Gotovina i gotovinski ekvivalenti		X	X	X	Ukupni prihodi
Kratkoročne obaveze						
OI_14	Obaveze iz poslovanja – povezana pravna lica	X	X	X		Ukupni saobraćaj
OI_15	Obaveze iz poslovanja-roming				X	Direktno maloprodaja -
OI_16	Obaveze iz poslovanja-interkonekcija				X	Direktno maloprodaja -
OI_17	Obaveze iz poslovanja - dobavljači u zemlji	X	X	X		NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici
OI_18	Obaveze iz poslovanja - dobavljači u inostranstvu	X	X	X		NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici
OI_19	Ukakulisani nefakturisani troškovi		X	X	X	Ukupni prihodi
OI_20	Razgraničeni prihodi		X	X	X	Ukupni prihodi
OI_21	Ostale Ukakulise obaveze		X	X	X	Ukupni prihodi
OI_22	Ostale kratkoročne obaveze – PDV				X	Direktno-maloprodaja
OI_23	Ostale kratkoročne obaveze - Obaveze za takse i doprinose		X	X	X	Ukupni prihodi
OI_24	Obračunati troškovi		X	X	X	Ukupni prihodi

Tabela A4. Alokacija mrežnih elemenata na mrežne komponente

Šifra i naziv elementa	Naziv mrežne komponente	Lokacija	BSS pozivi	BSS podaci	MSC / MSS / MGW	Prenos	SMSC	MMSC	Core podataka	Wimax	HLR	Billing	IN	Maloprodaja i ostalo
BSS Mreža														
AM_ME_1	Antenski stubovi i lokacija	X												
AM_ME_2	Bazna stanica - BTS		X	X										
AM_ME_3	Bazna stanica - BTS/NodeB		X	X										
AM_ME_4	Bazna stanica - BTS/NodeB/eNodeB		X	X										
AM_ME_5	Bazna stanica – Wimax									X				
AM_ME_6	Kontrolor – BSC		X	X										
AM_ME_7	Kontrolor – RNC		X	X										
Prenos														
AM_ME_8	Prenos- backhaul microwavw linkovi					X								
AM_ME_9	Prenos- core DWDM					X								
AM_ME_10	Prenos-core SDH					X								
Core CS mreža														
AM_ME_11	Core mreža - MSC / MSS				X									
AM_ME_12	Core mreža – MGW				X									
AM_ME_13	Core mreža – HLR										X			
AM_ME_14	Core mreža – IMS									X				
Core PS mreža														
AM_ME_15	IP ruteri								X					
AM_ME_16	SGSN/GGSN								X					
AM_ME_17	Wimax									X				
Licence za frekvenciju														
AM_ME_18	Licenca za frekvenciju 900/1800		X	X										
AM_ME_19	Licenca za frekvenciju 2100		X	X										
AM_ME_20	Licenca za frekvenciju Wimax									X				
IT sistemi														
AM_ME_21	Biling Sistem		X	X								X		
AM_ME_22	NMS Sistem	X	X	X	X	X			X	X	X			X
AM_ME_23	CRM Sistem													X
AM_ME_24	Finansijski sistem	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
AM_ME_25	Personalni računari	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
AM_ME_26	Opšti IT	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Šifra i naziv elementa	Naziv mrežne komponente	Lokacija	BSS pozivi	BSS podaci	MSC / MSS / MGW	Prenos	SMSC	MMSC	Core podataka	Wimax	HLR	Billing	IN	Maloprodaja i ostalo
BSS Mreža														
Servisne platforme														
AM_ME_27	Servisne platforme - SMSC						X							
AM_ME_28	Servisne platforme - MMSC							X						
AM_ME_29	Servisne platforme - CS mreža				X									
AM_ME_30	Servisne platforme - PS mreža								X					
AM_ME_31	Servisne platforme - IN												X	
AM_ME_32	Servisne platforme - VAS													X
AM_ME_33	Servisne platforme -opšte	X	X	X	X	X			X	X	X			
Ostalo mrežna podrška														
AM_ME_34	Napajanje	X	X	X	X	X			X	X	X			
AM_ME_35	Klimatizacija	X	X	X	X	X			X	X	X			
AM_ME_36	Radio planiranje i testna oprema		X	X										
Zgrade														
AM_ME_37	Zgrade u kojima su kancelarije (administrativne funkcije)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
AM_ME_38	Tehničke zgrade	X	X	X	X	X			X	X	X			
AM_ME_39	Zgrade- prodavnice u maloprodaji													X
Vozila														
AM_ME_40	Vozila -tehnička	X	X	X	X	X			X	X	X			
AM_ME_41	Vozila-prodaja													X
AM_ME_42	Vozila-opšte	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ostalo - maloprodaja														
AM_ME_43	Telefonski aparati													X

Tabela A5. Alokacija obrtnog kapitala na mrežne komponente

Šifra i naziv elementa	Naziv mrežne komponente	Lokacija	BSS pozivi	BSS podaci	MSC / MSS / MGW	Prenos	SMSC	MMSC	Core podataka	Wimax	HLR	Billing	IN	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
Obrtna sredstva															
OI_1	Zalihe – mobilni telefoni													X	Direktno- maloprodaja
OI_2	Zalihe – SIM kartice i vaučeri													X	Direktno- maloprodaja
OI_3	Ostale zalihe	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici
OI_4	Dati avansi za zalihe	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj poslovnoj jedinici
OI_5	Potraživanja od pretplatnika													X	Direktno- maloprodaja
OI_6	Potraživanja od distributera	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj poslovnoj jedinici
OI_7	Potraživanja – interkonekcija													X	Direktno- maloprodaja
OI_8	Potraživanja – roming													X	Direktno- maloprodaja
OI_9	Potraživanja od inostranih lica	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj poslovnoj jedinici
OI_10	Potraživanja – ostala potraživanja	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj poslovnoj jedinici
OI_11	Potraživanja od zaposlenih	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	Broj zaposlenih u svakoj poslovnoj jedinici
OI_12	Obračunati prihodi													X	Direktno- maloprodaja
OI_13	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj poslovnoj jedinici
Kratkoročne obaveze															

Šifra i naziv elementa	Naziv mrežne komponente	Lokacija	BSS pozivi	BSS podaci	MSC / MSS / MGW	Prenos	SMSC	MMSC	Core podataka	Wimax	HLR	Billing	IN	Maloprodaja i ostalo	Alokacija
OI_14	Obaveze iz poslovanja – povezana pravna lica	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici
OI_15	Obaveze iz poslovanja-roming													X	Direktno- maloprodaja
OI_16	Obaveze iz poslovanja-interkonekcija													X	Direktno- maloprodaja
OI_17	Obaveze iz poslovanja - dobavljači u zemlji	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici
OI_18	Obaveze iz poslovanja - dobavljači u inostranstvu	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici
OI_19	Ukakulisani nefakturisani troškovi	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici
OI_20	Razgraničeni prihodi	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici
OI_21	Ostale Ukakulisane obaveze	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici
OI_22	Ostale kratkoročne obaveze – PDV													X	Direktno- maloprodaja
OI_23	Ostale kratkoročne obaveze - Obaveze za takse i doprinose	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici
OI_24	Ukakulisani troškovi	X	X	X	X	X			X	X	X				NSV mrežne opreme dodeljene svakoj poslovnoj jedinici

Tabela A6. Izvještaj o transfernim naknadama

Originacija mobilnog poziva i pristup

Šifra usluge	Usluge	Jedinični trošak usluge (EUR)	Količina usluge (Unit)	Transfer naknade poslovne jedinice (EUR)			
				Originacija mobilnih poziva i pristup	Terminacija mobilnih poziva	Ostala tržišta	Maloprodaja i ostalo
	Pozivi u mreži (originacija)						X
	Originacija poziva (domaći i međunarodni)						X
	SMS u mreži (originacija)						X
	SMS originacija (domaći i međunarodni)						X

Terminacija mobilnih poziva

Šifra usluge	Usluge	Jedinični trošak usluge (EUR)	Količina usluga (Unit)	Transferne naknade poslovnih jedinica (EUR)			
				Originacija mob. poziva i pristup	Terminacija mob. poziva	Ostala tržišta	Maloprodaja i ostalo
	Pozivi u mreži (terminacija)						X
	Terminacija poziva (domaći i međunarodni)						X
	SMS u mreži (terminacija)						X
	SMS terminacija (domaći i međunarodni)						X

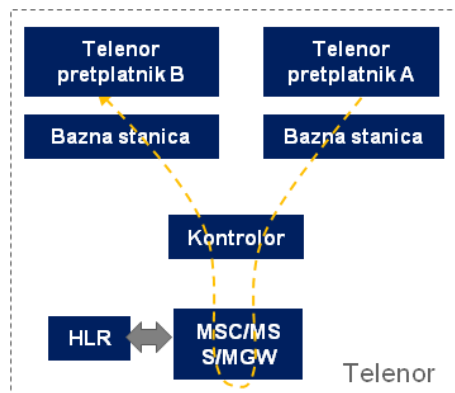
Ostale mreže

Šifra usluge	Usluga	Jedinični trošak usluge (EUR)	Količina usluga (Unit)	Transferne naknade poslovnih jedinica (EUR)			
				Originacija mob. poziva i pristup	Terminacija mob. poziva	Ostala tržišta	Maloprodaja i ostalo
	Saobraćaj podataka						X
	MMS u mreži						X
	MMS originacija						X
	MMS terminacija						X

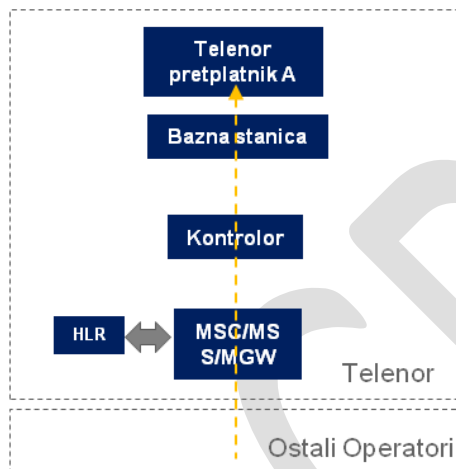
Tabela A7. Matrica Routing faktora

Usluge	Mrežne komponente (NC) routing factor												
	Lokacija	BSS pozivi	BSS podaci	MSC / MSS / MGW	Prenos	SMSC	MMSC	Core podataka	Wimax	HLR	Billing	IN	Maloprodaja i ostalo
Originacija poziva u mreži	1	1		0,5	1					1		1	
Terminacija poziva u mreži	1	1		0,5	1					1		1	
Originacija poziva	1	1		1	1					1		1	
Terminacija poziva	1	1		1	1					1		1	
Podaci	1		1		1			1		1		1	
Originacija SMS-ova u mreži	1	1		0,5	1	0,5				1		1	
Terminacija SMS – ova u mreži	1	1		0,5	1	0,5				1		1	
Originacija SMS-ova	1	1		1	1	1				1		1	
Terminacija SMS-ova	1	1		1	1	1				1		1	
MMS u mreži	2		2		2		1	1		1		1	
Originacija MMS	1		1		1		1	1		1		1	
Terminacija MMS	1		1		1		1	1		1		1	

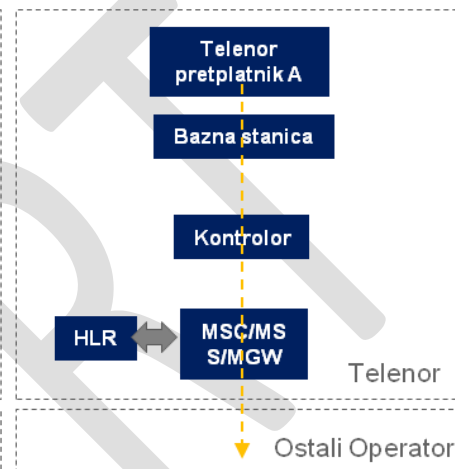
Slika br. 1



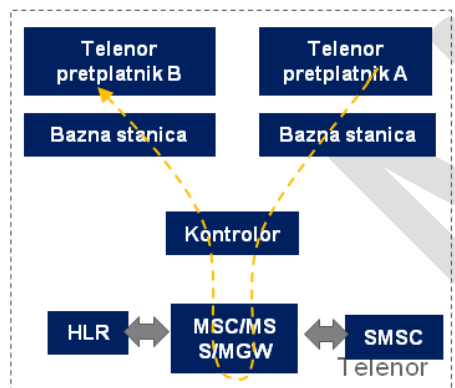
Slika br. 2



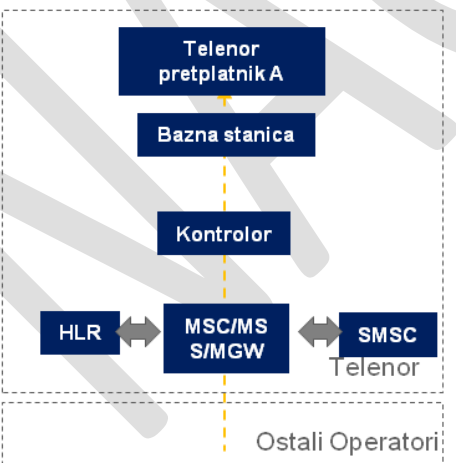
Slika br. 3



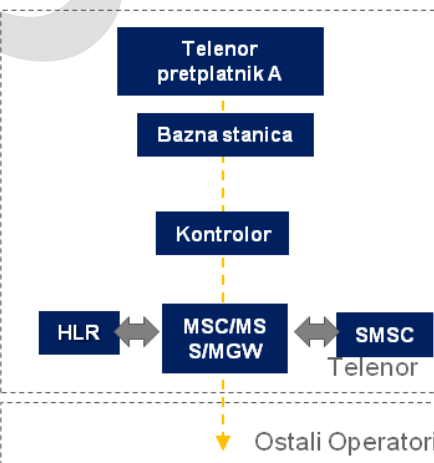
Slika br. 4



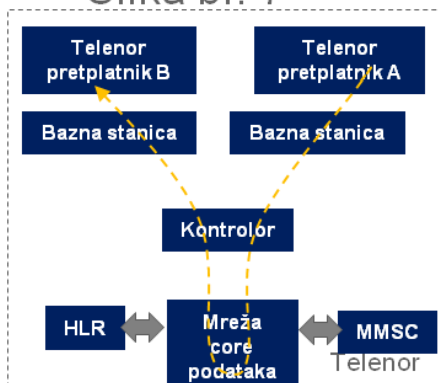
Slika br. 5



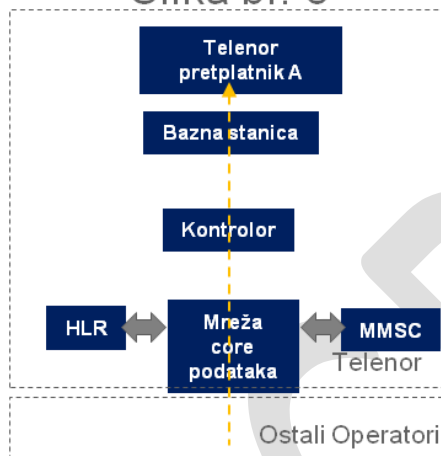
Slika br. 6



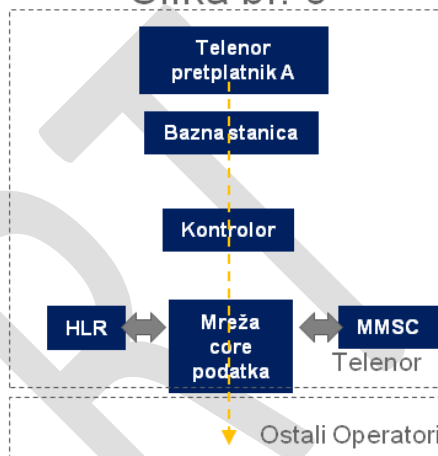
Slika br. 7



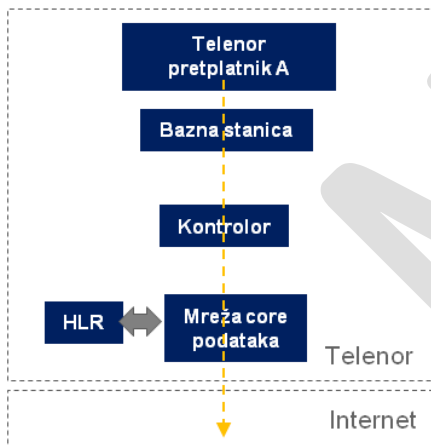
Slika br. 8



Slika br. 9



Slika br. 10



Slika br.1 u Tabeli A8 se odnosi na saobraćaj poziva unutar mreže. Na slici je prikazan tok ovakvog saobraćaja koji tom prilikom upošljava jedan MSC/MSS/MGW, jedan kontrolor BSC/RNC dva puta, dvije bazne stanice,.

Slika br.2 u Tabeli A8 se odnosi na terminaciju poziva u Telenor mreži. Na slici je prikazan tok ovakvog saobraćaja koji tom prilikom upošljava jedan MSC/MSS/MGW, jedan kontrolor BSC/RNC i jednu baznu stanicu.

Slika br.3 u Tabeli A8 se odnosi na originacija poziva iz Telenor mreže. Na slici se je prikazan tok saobraćaja koji dolazi iz druge mreže i tom prilikom upošljava jedan MSC/MSS/MGW, jedan kontrolor BSC/RNC i jednu baznu stanicu.

Slika br.4 u Tabeli A8 se odnosi na SMS unutar mreže. Na slici je prikazan tok ovakvog saobraćaja koji tom prilikom upošljava jedan MSC/MSS/MGW, jedan kontrolor BSC/RNC dva puta, dvije bazne stanice i jedan SMSC.

Slika br.5 u Tabeli A8 se odnosi na terminaciju SMS-a u Telenor mreži. Na slici je prikazan tok ovakvog saobraćaja koji tom prilikom upošljava jedan MSC/MSS/MGW, jedan kontrolor BSC/RNC, jednu baznu stanicu, i jedan SMSC.

Slika br.6 u Tabeli A8 se odnosi na originacija SMS-a u Telenor mreži. Na slici je prikazan tok saobraćaja koji tom prilikom upošljava jedan MSC/MSS/MGW, jedan kontrolor BSC/RNC, jednu baznu stanicu, i jedan SMSC.

Slika br.7 u Tabeli A8 se odnosi na MMS saobraćaj unutar mreže. Na slici je prikazan tok ovakvog saobraćaja koji tom prilikom upošljava jedan kontrolor BSC/RNC dva puta, dvije bazne stanice jedan MMSC i jednu mrežu core podataka (GGSN/SGGN).

Slika br.8 u Tabeli A8 se odnosi na terminacija MMS-a u Telenor mreži. Na slici je prikazan tok ovakvog saobraćaja koji tom prilikom upošljava jedan MMSC, jedan kontrolor BSC/RNC, jednu baznu stanicu, i jednu mrežu core podataka (GGSN/SGGN).

Slika br.9 u Tabeli A8 se odnosi na originacija MMS-a u Telenor mreži. Na slici je prikazan tok saobraćaja koji tom prilikom upošljava jedan MMSC, jedan kontrolor BSC/RNC, jednu baznu stanicu i jednu mrežu core podataka (GGSN/SGGN).

Slika br.10 u Tabeli A8 se odnosi na Podatkovni saobraćaj u mreži. Na slici je prikazan tok saobraćaja koji tom prilikom upošljava jednu mrežu core podataka (GGSN/SGGN), jedan kontrolor (BSC/RNC) i jednu Baznu stanicu.

Napomena: Slika br. 1 i slika br. 4 se odnose na pozive i SMS unutra mreže koji su u Tabeli A7 podeljeni na deo originacija i deo terminacija poziva/SMS-a.